

65
1864-2024

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів
(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

Полтава
2026

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*Присвячено 65-й річниці
Полтавського університету
економіки і торгівлі*

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів

(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

**Полтава
ПУЕТ
2026**

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)

A43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО

Видано відповідно наказу по університету № 11-Н від 28 січня 2026 року.

Організаційний комітет конференції

Голова організаційного комітету – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор.

Заступник голови організаційного комітету – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу.

Члени організаційного комітету:

Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи;

С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти;

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації;

С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства;

Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру;

А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти;

Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання;

Д. С. Семикоз, начальник відділу мультимедійного забезпечення;

М. О. Двірник, голова Студентської ради університету;

С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених;

Д. А. Посполітак, голова Наукового товариства студентів.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLIX Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів (м. Полтава, 23 квітня 2026 р.). – Полтава: ПУЕТ, 2026. – 1232 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-490-1

Збірник містить тези доповідей XLIX Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-490-1

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2026

<i>Д. В. Магденко</i> The role of English language in the evolution of programming	161
<i>М. В. Мирошниченко</i> Artificial intelligence in translation: transforming the way we communicate across languages.....	163
<i>Н. Ю. Молчанова</i> Роль фахової мови та особливості перекладу англомовної термінології у підготовці здобувачів спеціальності «Харчові технології»	166
<i>І. О. Набока</i> The impact of psychology on workplace productivity and company culture	169
<i>Н. С. Педченко</i> Поняття терміна у сучасному мовознавстві	172
<i>Д. О. Передерій</i> How to become a leader.....	177
<i>Р. А. Правденко</i> The importance of video game localization: cultural and communicative aspects	180
<i>В. М. Столярчук</i> Lexico-semantic features of English economic terminology.....	184
<i>М. І. Товма</i> Reating virtual worlds: the impact of computer graphics on game design and filmmaking.....	187
<i>В. К. Хрупало</i> Gender inequality in international diplomacy: structural barriers, progress and policy recommendations	190
<i>М. С. Якименко</i> Computer game development as a modern field of information technology	194

ПОНЯТТЯ ТЕРМІНА У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

Н. С. Педченко, студентка спеціальності Філологія, група ФІЛМ-11

*В. Л. Іщенко, канд. філол. наук, доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

У сучасному мовознавстві проблематика визначення сутності терміна та термінології належить до пріоритетних напрямів наукових досліджень, оскільки розвиток науки, техніки та фахової комунікації сприяє постійному розширенню спеціалізованої лексики. У межах філології та перекладознавства терміни виконують особливу функцію, адже вони забезпечують точність передачі наукової інформації, формують поняттєвий апарат галузі та виступають ключовими одиницями фахового дискурсу. Історія позиціонування поняття «термін» у мовознавстві наведемо у таблиці 1.

Таблиця 1 – Історія позиціонування поняття «термін» у мовознавстві

Етапи	Наукові підходи
Дотермінологічний етап (античність – XIX ст.)	Поняття терміна не виділялося окремо. Терміни розглядалися як частина загальної лексики (архаїзми, неологізми), без урахування їхньої специфіки як носіїв наукового знання.
Формування термінознавства (кінець XIX – перша половина XX ст.)	початок системного вивчення. Термін починають визначати через його функцію («межу» або «розмежування» понятійних полів). Виникають перші вимоги до термінів: однозначність, точність, наявність дефініції.
Структурно-системний етап (друга половина XX ст. – дотепер)	терміни позиціонуються не як ізольовані одиниці, а як елементи терміносистем впорядкованої сукупності, що відображає систему понять певної галузі.
Сучасний підхід (XXI ст.)	термін розглядається як когнітивний інструмент, що фіксує результати наукового пізнання. Акцент зміщується на вивчення функціонування термінів у текстах та їхньої ролі в дискурсі

Джерело: складено автором на основі [12].

У найзагальнішому розумінні термін розглядається як слово або словосполучення, що окреслює спеціалізоване поняття певної галузі знань, науки чи професійної діяльності. На відміну від загальноживаної лексики, термін характеризується семантичною точністю, однозначністю у межах відповідної терміносистеми та функціонуванням у спеціалізованому контексті. Найбільш вживаним є використання терміну в таких його проявах як мовна одиниця або як елемент певної системи наукових понять, що відображає структуру знань конкретної предметної галузі.

Поняття «термін» у мовознавстві, як відомо, походить від латинського *terminus* та грецького *τέρμα*, що загалом означає «кінець, межа, закінчення». У середньовіччі лінгвістична одиниця набуває семантики «визначення, позначення», тоді як давньофранцузьке *terme* позначало «слово» [16, с. 105], що може вступати у системні зв'язки з іншими словами та словосполученнями окремої галузі [2]. Вікіпедія відзначає, що термін позначає поняття, яке використовують у окремій галузі знання з максимально точним смисловим визначенням. На відміну від популярних назв, терміни є сильнішими та краще визначеними з точки зору семантики, та більш адаптованими для створення нових термінів. Порівняльний аналіз наукових підходів у мовознавстві щодо ідентифікації походження терміну наведемо у таблиці 2.

Проведений науковий аналіз провідних вчених дозволив умовно виокремити наступні спільні ознаки в ідентифікації визначення терміну, а саме номінативно-понятійну основу, системно-галузеву основу та динамічну і когнітивно-функціональну основу (таблиця 1).

Таблиця 2 – Термін: порівняльний аналіз наукових підходів у мовознавстві

Джерело	Наукові підходи
<i>Номінативно-понятійна основа</i>	
Словник.ua [9]	Термін – це слово або словосполучення, що означав чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо
Тлумачний словник української мови [13]	Термін – це слово або вислів, що вживається в тому чи іншому середовищі, на певній території, людьми певного фаху

Джерело	Наукові підходи
Словник лінгвістичних термінів [11, с. 217, 274]	Термін – це цілком офіційна, узаконена назва певного поняття; термін – слова або словосполучення, що служать найменуванням спеціальних понять якої-небудь галузі знання – науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо. Однією з важливих ознак термінів є їх однозначність у тій системі людських знань чи людської діяльності, в якій вони вживаються. Терміни позбавлені будь-якої образності, емоційно-експресивного забарвлення
Фурт Д.В. [15, с. 116]	Термін – це слово або словосполучення, яке виражає спеціальне поняття науки, техніки або іншої галузі людської діяльності та має дефініцію, яка розкриває ті ознаки цього поняття, які є релевантними саме для цієї галузі
Фаненштель Н. [14, с. 287, 295]	Термін – це не штучний знак, а слово чи словосполучення в особливій функції вираження спеціального поняття. Терміни не є ізольованими одиницями мови, які мають притаманні лише їм властивості, а складають її повноцінну частину, де властивості слів виявляються більш визначено, регламентовано, відповідно до вимог професійного спілкування та взаєморозуміння
<i>Системно-галузева основа</i>	
Короткий словник лінгвістичних термінів [8]	Термін (<i>англ.</i> : term; <i>нім.</i> : Fachwort, n) – позначення предмета, поняття чи явища, яке специфічне лише для фахового чи наукового контексту
Галія О. В., Гуз О. П. [3, с. 104]	Термін є елементом системи мовних знаків, необхідних для спілкування в певній галузі. Термін – це складова того понятійного апарату окремої галузі знань, яким користується обмежене коло фахівців, тому його не можна вважати всенародним національним надбанням
Щерба Д. В. [17]	Термін – це мовний знак, що співвідноситься з поняттям і предметом певної професійної сфери та на основі цього співвідношення входить до певної терміносистеми як її невід’ємний елемент
Смужаниця Д. І. [10, с. 203]	Термін розглядається як одиниця, що несе спеціальну інформацію про предмети, об’єкти і процеси певних галузей науки і техніки

Джерело	Наукові підходи
<i>Динамічна і когнітивно-функціональна основа</i>	
Чайка О., Остапенко Я. [16, с. 106]	Термін – це динамічний елемент, який функціонує в живій мові і постійно зазнає змін
Су Хюн Кім [6, с. 141]	Термін – це реалізація механізмів розпізнавання в певній галузі знань або діяльності, вираження структур спеціальних знань і є мовним знаком, що визначає семантику терміна як засіб словесного вираження конкретного знання, що відображає певний етап сприйняття і розпізнавання
Житін Я. [4]	Сутність терміна виразно виявляється через його покликання, а саме покликання терміна – обслуговувати сферу фахового спілкування (наука, виробництво й управління): потрапляючи в неспеціальний контекст, він утрачає характерні ознаки. на противагу покликання слова – забезпечувати побутову комунікацію, бути засобом сугестії та виразником не тільки думок, але й ставлення мовця до предмету розмови
Стацюк Р. В. [11, с.115]	Термін – це динамічний елемент, який функціонує в живій мові і постійно піддається змінам
Казак Ю. [5, с. 52]	Термін – результат процесу наукової абстракції та заключний етап того чи того спеціального дослідження

Джерело: складено автором.

Підсумовуючи розгляд поняття терміна у сучасному мовознавстві, слід зазначити, що ця категорія є складною, багатовимірною й такою, що не має єдиного універсального тлумачення. У сучасній лінгвістиці термін розглядається не лише як спеціалізована мовна одиниця, що позначає поняття певної галузі знань, а й як елемент професійної комунікації, що функціонує в межах відповідного дискурсу.

Отже, у сучасному мовознавстві термін розглядаються як динамічне явище, що відображає розвиток науки, зміну концептуальних систем і потребу фахової комунікації, що підкреслює його важливу роль у процесах пізнання та передачі спеціалізованих знань.

Список використаних інформаційних джерел

1. Бабій І. О., Голянич М. І., Стефурак Р. І. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія. 2-ге вид, виправ. і допов. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. 336 с. URL: <https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/18944/1/%D0%A1%D0%9B%D0%9E%D0%92%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9B%D0%A4%D0%9B.%20%D0%9C%D0%90%D0%9A%D0%95%D0%A2.pdf>.
2. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD>.
3. Галян О. В., & Гуз О. П. (2025). Поняття терміна та його місце в мовній системі. Наукові записки. Серія: Філологічні науки, (212), С. 104–109. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-212-15>.
4. Житін Я. Погляд на термін крізь призму структурно-семантичного та функціонального підходів / Яків Житін // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – 2009. – № 648. – С. 9–15.
5. Казак Ю. (2018). Поняття «термін» як лінгвістична проблема: підходи до визначення та історія дослідження. Філологічний часопис, 1(1). <https://doi.org/10.31499/2415-8828.1.2018.142244>.
6. Кім С. Х. (2022). Лінгвістична термінологія як об'єкт дослідження в українському мовознавстві. Мовні і концептуальні картини світу, 2(72), 141-155. DOI: <https://doi.org/10.17721/2520-6397.2022.2.11>.
7. Кобзар О. І., Єжелій Ю. О., Педченко Н. С., Гасій О. В., Франко Л. С. (2025). Особливості перекладу економічної термінології: лексико-граматичний аспект. Вісник науки і освіти. № 12(42). С. 571-585. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-12\(42\)-571-585](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-12(42)-571-585).
8. Короткий словник лінгвістичних термінів. URL: <https://studfile.net/preview/9769328/page:10/>
9. Словник.ua. URL: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD>.
10. Смужаниця Д. І. Термінологічна лексика як основний складовий компонент професійного іншомовного спілкування / Д. І. Смужаниця // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. І. В. Козубовська. – Ужгород : Говерла, 2013. – Вип. 26. – С. 202–204.
11. Стацюк Р. В. Основні підходи до визначення поняття «термін» у сучасній лінгвістичній науці (2016). Науковий вісник ДДПУ

- імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. Том 2. № 5. С. 112–116. URL: https://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-pomerov/2016/NV_2016_5-2/29.pdf.
12. Терміни та його ознаки. Термінологія як система. URL: <https://sbc.ptngu.com/20L10P5.html>.
 13. Тлумачний словник української мови. URL: <https://www.inmo.org.ua/sum.html?wrд=%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD>.
 14. Фаненштель Н. 2020. Семантико-граматичні особливості англійської терміносистеми когнітивної лінгвістики. Філологічний дискурс, випуск 10. 283-297. URL: <http://elar.kgpa.org.ua:88/jspui/handle/123456789/449>.
 15. Фурт Д. В. (2016). Поняття «термін» у сучасному науковому просторі Науковий вісник ХДУ Серія Перекладознавство та міжкультурна комунікація № 5: 114-117. URL: <https://www.tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/390>.
 16. Чайка О., Остапенко Я. (2020). Новітній погляд на поняття «термін» у лінгвістиці. Філологічний часопис. Вип. 2 (16). С. 103–110. URL: https://www.researchgate.net/profile/Oksana-Chaika/publication/349379904_NOVITNIJ_POGLAD_NA_PONATTA_TERMIN_U_LINGVISTICI_Oksana_Cajka/links/602d799e299b1cc26d236ec/NOVITNIJ-POGLAD-NA-PONATTA-TERMIN-U-LINGVISTICI-Oksana-Cajka.pdf?_cf_chl_tk=w9vOcLH54a6DFfAazoIIVaa0WhsclJeWt.sY.2iP8mw-1773134476-1.0.1.1-vjsM97CU7AKf2txMr7m9BIFMVB1bGw2O5JDQEazUCATc.
 17. Щерба Д. В. Термін та його дефініція як головні онтологічні поняття термінознавства. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/2025/1/4.pdf>.

HOW TO BECOME A LEADER

Д. О. Передерій, студентка спеціальності Менеджмент, група Мен б-21

*В. І. Воскобойник, канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри ділової іноземної мови – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Leadership is a crucial quality in modern society, as it influences not only individual success but also the effectiveness of teams, organizations, and communities. Based on laws of leadership, becoming

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів

(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

Дизайн обкладинки *О. В. Семенко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 71,6.
Зам. № 417/2304.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.